

RAAP-NOTITIE 2160

Plangebied Villapark De Weerribben te Paasloo

Gemeente Steenwijkerland

**een bureau en inventariserend veldonderzoek
(karterende fase)**

Colofon

Opdrachtgever: Van Hoorn

Titel: Plangebied Villapark De Weerribben te Paasloo, gemeente Steenwijkerland; een bureau en inventariserend veldonderzoek (karterende fase)

Status: eindversie

Datum: mei 2007

Auteur: [REDACTED]

Projectcode: PAWB

Bestandsnaam: N02160-PAWB.doc

Projectleider: [REDACTED] van Oosterhout

Projectmedewerkers: [REDACTED] & [REDACTED]

ARCHIS-vondstmeldingsnummers: niet van toepassing

ARCHIS-waarnemingsnummers: niet van toepassing

ARCHIS-onderzoeksmeldingsnummer/CIS-code: 22091

Autorisatie: [REDACTED]

ISSN: 0925-6369

RAAP Archeologisch Adviesbureau B.V.

telefoon: [REDACTED]

Zeeburgerdijk 54

telefax: [REDACTED]

1094 AE Amsterdam

E-mail: [REDACTED]

Postbus 1347

1000 BH Amsterdam

© RAAP Archeologisch Adviesbureau B.V., 2007

RAAP Archeologisch Adviesbureau B.V. aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen.

Samenvatting

In opdracht Villapark de Weerribben heeft RAAP Archeologisch Adviesbureau op 11 april 2007 een bureau en inventariserend veldonderzoek (karterende fase) uitgevoerd in verband met geplande nieuwbouw te Paasloo in de gemeente Steenwijkerland. Doel van dit onderzoek was eventueel aanwezige archeologische resten op te sporen en, voorzover mogelijk, een eerste indruk te geven van de kwaliteit (gaafheid en conservering), aard, datering, omvang en diepteligging ervan.

Tijdens het veldonderzoek zijn in het plangebied geen archeologische resten aangetroffen. Naar verwachting zal er als gevolg van de geplande werkzaamheden dan ook geen verstoring van archeologische waarden optreden. Derhalve worden geen aanbevelingen voor vervolgonderzoek gedaan.

Periode	Datering			
Nieuwe tijd	1500	-	heden	
Late 	1050	-	1500	na Chr.
	450	-	1050	na Chr.
Romeinse tijd	12 voor	-	450	na Chr.
IJzertijd	800	-	12	voor Chr.
Bronstijd	2000	-	800	voor Chr.
Neolithicum (nieuwe steentijd)	5300	-	2000	voor Chr.
Mesolithicum (midden steentijd)	8800	-	4900	voor Chr.
Paleolithicum (oude steentijd)	300.000	-	8800	voor Chr.

1 Inleiding

1.1 Kader en doelstelling

In opdracht van Villapark De Weerribben heeft RAAP Archeologisch Adviesbureau op 11 april 2007 een bureau en inventariserend veldonderzoek (karterende fase) uitgevoerd in verband met nieuwbouw te Paasloo in de gemeente Steenwijkerland. Het onderzoek diende te worden uitgevoerd omdat realisatie van de uitbreidingsplannen zou kunnen leiden tot aantasting of vernietiging van mogelijk aanwezige archeologische resten. Doel van het onderzoek was het opsporen van deze resten en, indien mogelijk, een eerste indruk geven van de kwaliteit (gaafheid en conservering), aard, datering, omvang en diepteligging ervan.

1.2 Plangebied

Het plangebied (ca. 2,7 ha) ligt direct ten oosten van het huidige Villapark De weerribben aan de Binnenweg 12 te Paasloo, gemeente Steenwijkerland. Het gebied staat afgebeeld op kaartblad 16D van de topografische kaart van Nederland (schaal 1:25.000); de centrumcoördinaat is 196.589/536.152 Het perceel staat kadastraal bekend onder gemeente IJsselham, sectie T, nummers 308 en 309. Ten tijde van het onderzoek was het in gebruik als grasland en bouwland.

1.3 Onderzoekopzet en richtlijnen

Het onderzoek bestond uit een bureauonderzoek en een veldonderzoek. Het veldonderzoek is beperkt gebleven tot een karterend booronderzoek.

Het bureau en inventariserend veldonderzoek (karterende fase) is uitgevoerd volgens de hiervoor geldende normen en richtlijnen. RAAP Archeologisch Adviesbureau en de door RAAP toegepaste procedures zijn goedgekeurd door het College voor de Archeologische Kwaliteit (CvAK), de instelling die valt onder de Stichting Infrastructuur Kwaliteitsborging Bodembeheer (SIKB; <http://www.sikb.nl>).

Zie tabel 1 voor de dateringen van de in deze notitie genoemde archeologische perioden. Enkele vaktermen worden achter in deze notitie beschreven (zie verklarende woordenlijst).

2 Bureauonderzoek

2.1 Methoden

Voorafgaand aan het veldonderzoek is een bureauonderzoek uitgevoerd om na te gaan of er reeds archeologische vondsten uit het plangebied geregistreerd staan en om ten behoeve van het veldwerk de landschappelijke (geologische en bodemkundige) kenmerken alsmede de gespecificeerde archeologische verwachting te bepalen. In het kader van het bureauonderzoek zijn verschillende bronnen geraadpleegd (zie literatuurlijst).

Om inzicht te krijgen in het voorkomen van archeologische vindplaatsen in of nabij het plangebied is het ARCHEologisch Informatie Systeem (ARCHIS) van de Rijksdienst voor Archeologie, Cultuurlandschap en Monumenten (RACM).

2.2 Resultaten

Geologie en geomorfologie

De omgeving van het plangebied is niet gekarteerd ten behoeve van de geologische en de geomorfologische kaart van Nederland (1:50.000).

Bodem

De bodem in het plangebied bestaat uit lemig fijn zand: lemig fijn zand met grondwatertrap V. Het keileem begint op een diepte tussen de 40 en 120 cm -Mv (Stiboka 1988: code cHn23).

Archeologische verwachting

Volgens de Indicatieve Kaart van Archeologische Waarden (IKAW; ROB, 2005) geldt voor het plangebied een middelhoge kans op het aantreffen van archeologische waarden. Volgens de Archeologische Monumenten Kaart (AMK) bevindt zich op ca. 500 m ten zuidwesten van het onderzoeksterrein een terrein van archeologische betekenis (Monumentnummer 13233). Het betreft een neolithisch nederzettingsterrein. Volgens het ARCHEologisch Informatie Systeem zijn in de directe omgeving (straal 50 m) een tweetal vindplaatsen bekend. Het betreft de vuursteenvondsten van het terrein van archeologische betekenis (ARCHIS-waarnemingsnummer 35061) en de vondst van een losse stenen bijl uit het Neolithicum (ARCHIS-waarnemingsnummer 12358). In de wijdere omgeving zijn door vrijwilligers diverse vondsten gedaan die op bewoning van het gebied in de Steentijd duiden. Op grond hiervan gold bij aanvang van het veldonderzoek voor het plangebied een middelmatige

verwachting voor vindplaatsen uit de steentijden. Het kan hierbij gaan om nederzettingssporen uit het Neolithicum maar ook om oudere archeologische resten en kleinschalige vindplaatsen (bijvoorbeeld jachtkampen en graven).

3 Veldonderzoek

3.1 Methoden

Tijdens het veldonderzoek zijn 16 boringen verricht in 40 bij 50 m (figuur 1). De boringen in een raai versprongen ten opzichte van die in de naastgelegen raai, waardoor een systeem van gelijkbenige driehoeken ontstond. De gehanteerde methode wordt geschikt geacht voor het opsporen van de meeste in dit gebied te verwachten nederzettingsterreinen uit de periode Neolithicum t/m Late . Deze methode is niet geschikt om verkavelingspatronen, graven en andere zeer lokale archeologische resten in kaart te brengen (Tol e.a., 2004). Tevens is er daar waar de vondstzichtbaarheid dit toeliet een veldinspectie/oppervlaktekartering uitgevoerd.

Er is geboord tot maximaal 1,2 m –Mv met een Edelmanboor met een diameter van 15 cm. De boringen zijn lithologisch conform NEN 5104 (Nederlands Normalisatie-instituut, 1989) beschreven en met meetlinten ingemeten (x- en y-waarden). Het opgeboorde materiaal is in het veld gecontroleerd op de aanwezigheid van archeologische indicatoren (zoals houtskool, vuursteen, aardewerk, metaal, bot, verbrande leem en fosfaatvlekken). Het opgeboorde materiaal is gezeefd met een zeef met een maaswijdte van 0,5 cm; het zeefresidu is met het blote oog geïnspecteerd op het voorkomen van archeologische indicatoren.

3.2 Resultaten

In alle boringen is een donkerbruingrijs of bruingrijs, zwak humeus cultuurdek inclusief bouwvoor waargenomen dat bestaat uit matig fijn zand, met een dikte variërend van 30 tot 65 cm. Hieronder bevindt zich in een groot aantal gevallen nog het restant van een bruine tot donkerroodbruine B-horizont hetgeen erop wijst dat bodemverstoringen ter plaatse beperkt zijn gebleven. Het gaat hierbij met name om de lagere delen van het terrein (figuur 1). De C-horizont bevindt zich op een diepte van 25 tot 90 cm – Mv. Deze bestaat voor een deel uit matig fijn zwak siltig dekzand met ijzervlekken. Keileem is in de meeste gevallen aangetroffen beginnend vanaf een diepte van 40 cm – Mv. De bodem kenmerkte zich verder door zijn sterke grindigheid.

Archeologie

Tijdens het veldonderzoek is in geen van boringen archeologische indicatoren aangetroffen. Ook een visuele inspectie van het bouwland leverde geen waarnemingen van archeologische resten op. Er is daarom geen directe aanleiding om de aanwezigheid van een archeologische vindplaats in het plangebied te vermoeden.

4 Conclusies en aanbevelingen

4.1 Conclusies

Tijdens het veldonderzoek zijn geen aanwijzingen gevonden voor archeologische vindplaatsen in het plangebied. De kans op kleinschalige archeologische fenomenen zoals jachtkampen is door het ten dele intacte bodemprofiel niet geheel uit te sluiten.

4.2 Aanbevelingen

Op grond van het ontbreken van eenduidige aanwijzingen voor de aanwezigheid van archeologische resten wordt ten aanzien de voorgenomen bouwwerkzaamheden geen vervolgonderzoek aanbevolen.

Wel maken wij u erop attent dat bij iedere gravende activiteit het aantreffen van (niet voorspelbare) toevalsvondsten niet kan worden uitgesloten. Indien hiervan sprake mocht zijn, dient de overheid (ROB) hiervan op de hoogte te worden gesteld in het kader van de meldingsplicht (Monumentenwet 1988, Artikel 47).

Met betrekking tot de bevindingen van onderhavig onderzoek dient contact opgenomen te worden met de gemeente Steenwijkerland.

Literatuur

Brinkkemper, O., e.a. (redactie), 1998. *Handboek ROB-specificaties*.
Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek, Amersfoort.

Nederlands Normalisatie-instituut, 1989. *Nederlandse Norm NEN 5104, Classificatie van onverharde grondmonsters*. Nederlands Normalisatie-instituut, Delft.

Stiboka, 1988. *Bodemkaart van Nederland, schaal 1:50.000. Toelichting bij kaartblad 16 West Steenwijk*. Stichting voor Bodemkartering, Wageningen.

ROB, 2005. *Indicatieve Kaart van Archeologische Waarden (IKAW) versie 2.1*.
Ontleend aan <http://www.archis.nl>.

Tol, A., P. Verhagen, A. Borsboom & M. Verbruggen, 2004. Prospectief boren; een studie naar de betrouwbaarheid en toepasbaarheid van booronderzoek in de prospectiearcheologie. *RAAP-rapport 1000*. RAAP Archeologisch Adviesbureau, Amsterdam.

Gebruikte afkortingen

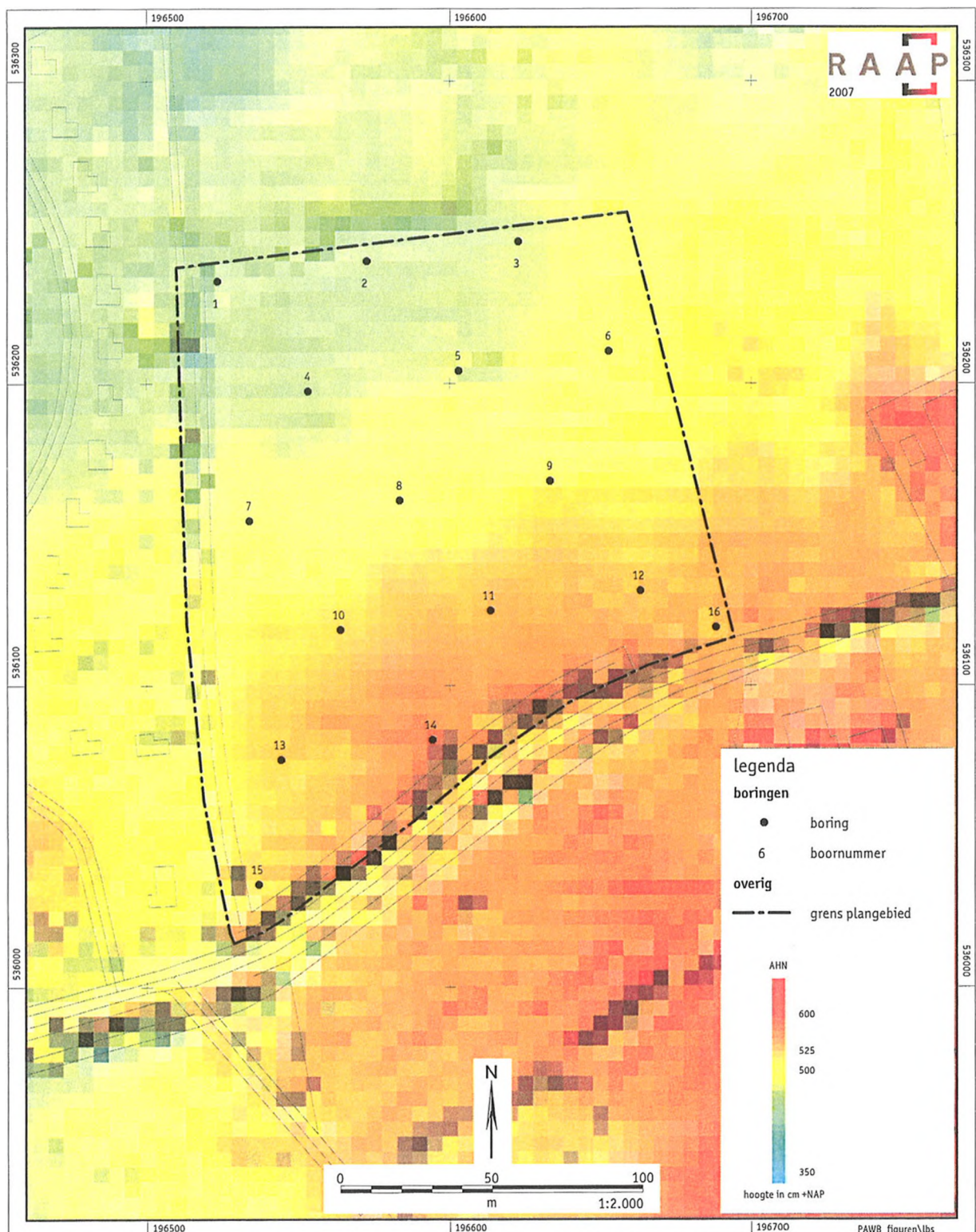
ARCHIS	ARChEologisch Informatie Systeem
IKAW	Indicatieve Kaart van Archeologische Waarden
-Mv	beneden maaiveld
RACM	Rijksdienst voor Archeologie, Cultuurlandschap en Monumenten
ROB	Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek

Overzicht van figuren en bijlagen

Figuur 1. Boorpuntenkaart.

Tabel 1. Archeologische tijdschaal.

Bijlage 1. Boorbeschrijvingen.

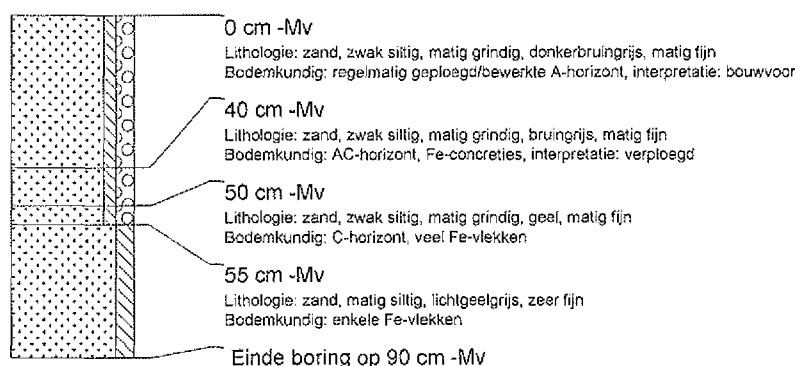

Figuur 1. Boorpuntenkaart.

Bijlage 1: Boorbeschrijvingen

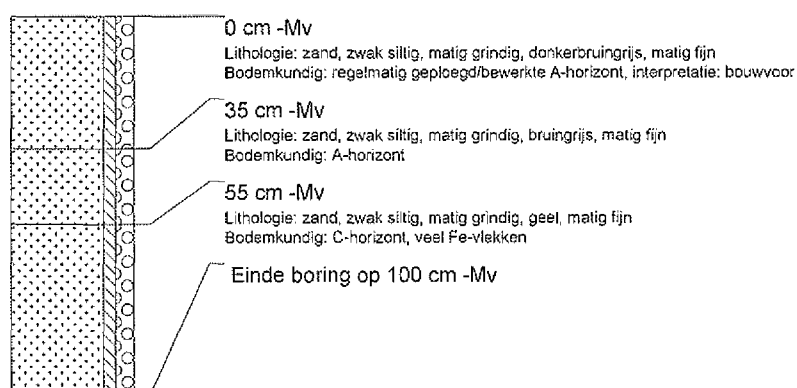
boring: PAWN-1

beschrijver: DAK, datum: 13-4-2007, provincie: Overijssel, gemeente: Steenwijkerland, plaatsnaam: Paasloo, opdrachtgever: Villapark de Weerribben, uitvoerder: RAAP Oost

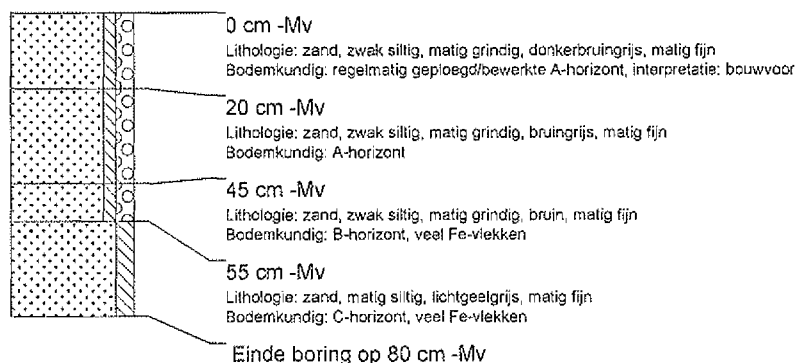
boring: PAWN-2

beschrijver: DAK, datum: 13-4-2007, provincie: Overijssel, gemeente: Steenwijkerland, plaatsnaam: Paasloo, opdrachtgever: Villapark de Weerribben, uitvoerder: RAAP Oost

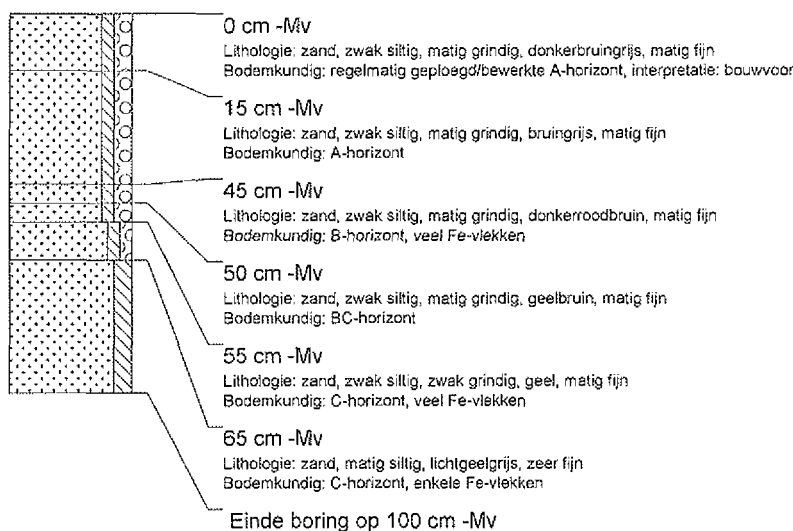
boring: PAWN-3

beschrijver: DAK, datum: 13-4-2007, provincie: Overijssel, gemeente: Steenwijkerland, plaatsnaam: Paasloo, opdrachtgever: Villapark de Weerribben, uitvoerder: RAAP Oost

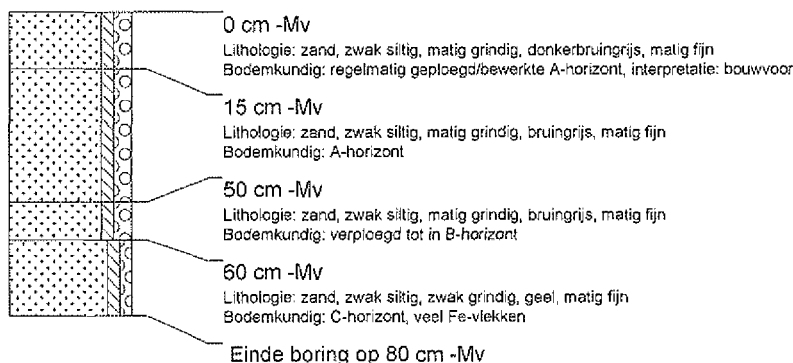
boring: PAWN-4

beschrijver: DAK, datum: 13-4-2007, provincie: Overijssel, gemeente: Steenwijkerland, plaatsnaam: Paasloo, opdrachtgever: Villapark de Weerribben, uitvoerder: RAAP Oost

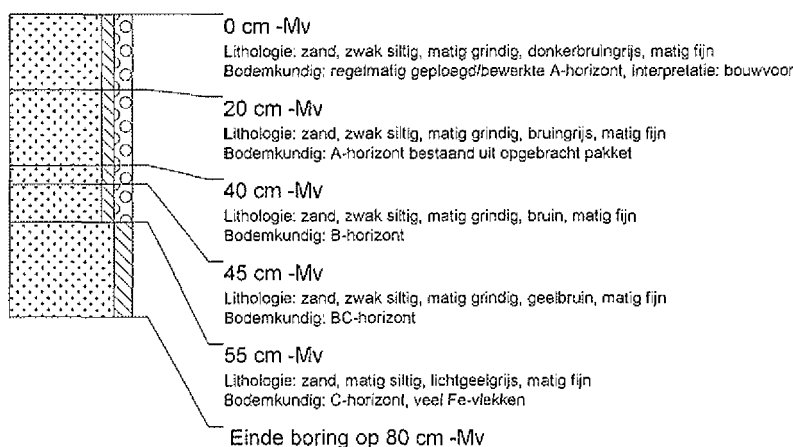
boring: PAWN-5

beschrijver: DAK, datum: 13-4-2007, provincie: Overijssel, gemeente: Steenwijkerland, plaatsnaam: Paasloo, opdrachtgever: Villapark de Weerribben, uitvoerder: RAAP Oost

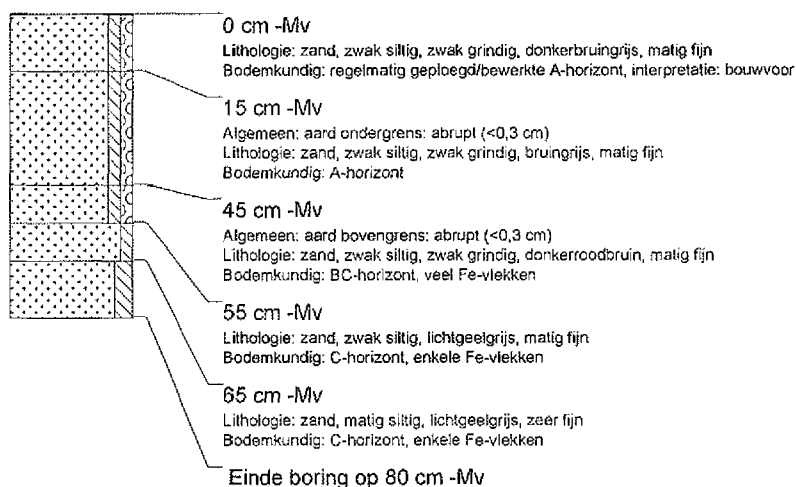
boring: PAWN-6

beschrijver: DAK, datum: 13-4-2007, provincie: Overijssel, gemeente: Steenwijkerland, plaatsnaam: Paasloo, opdrachtgever: Villapark de Weerribben, uitvoerder: RAAP Oost

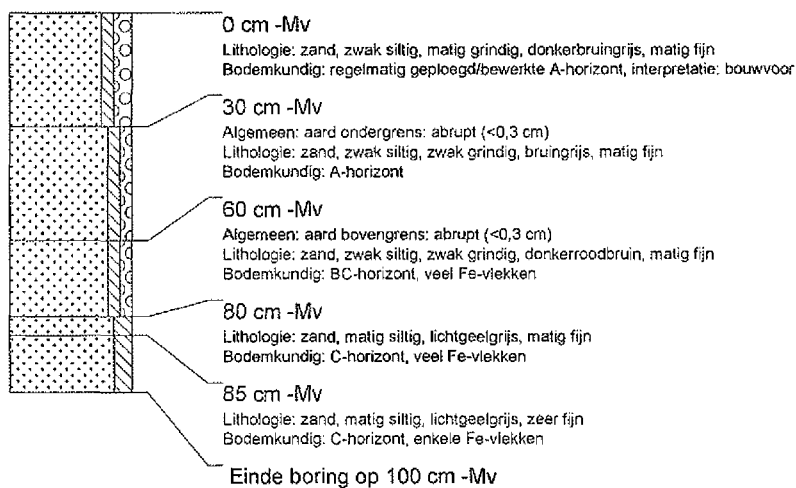
boring: PAWN-7

beschrijver: 110, datum: 13-4-2007, provincie: Overijssel, gemeente: Steenwijkerland, plaatsnaam: Paasloo, opdrachtgever: Villapark de Weerribben, uitvoerder: RAAP Oost

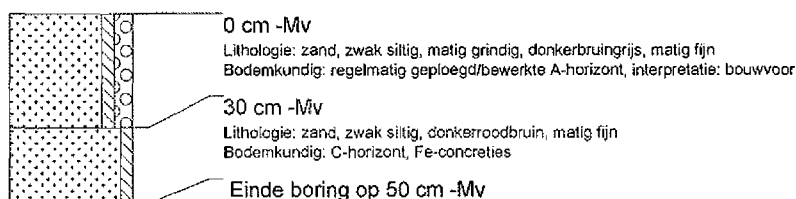
boring: PAWN-8

beschrijver: 110, datum: 13-4-2007, provincie: Overijssel, gemeente: Steenwijkerland, plaatsnaam: Paasloo, opdrachtgever: Villapark de Weerribben, uitvoerder: RAAP Oost

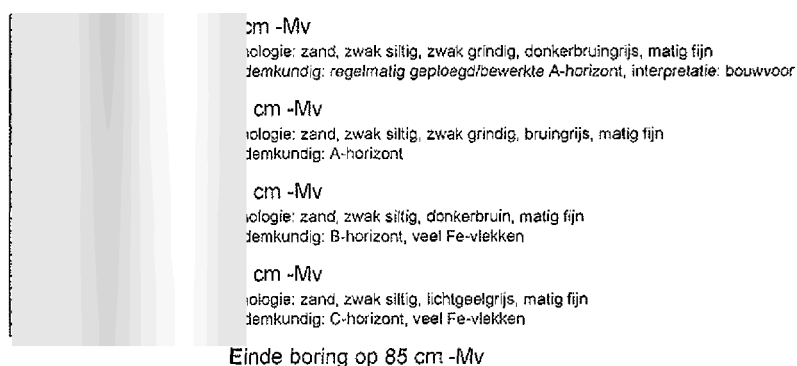
boring: PAWN-9

beschrijver: 110, datum: 13-4-2007, provincie: Overijssel, gemeente: Steenwijkerland, plaatsnaam: Paasloo, opdrachtgever: Villapark de Weerribben, uitvoerder: RAAP Oost

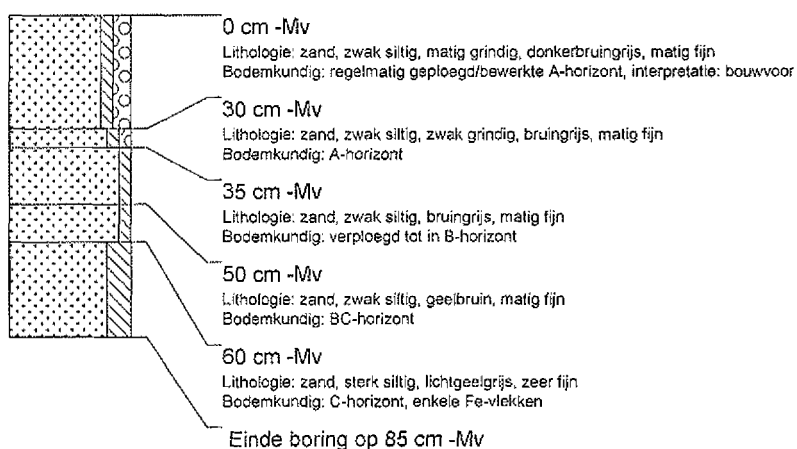
boring: PAWN-10

beschrijver: DAK, datum: 13-4-2007, provincie: Overijssel, gemeente: Steenwijkerland, plaatsnaam: Paasloo, opdrachtgever: Villapark de Weerribben, uitvoerder: RAAP Oost

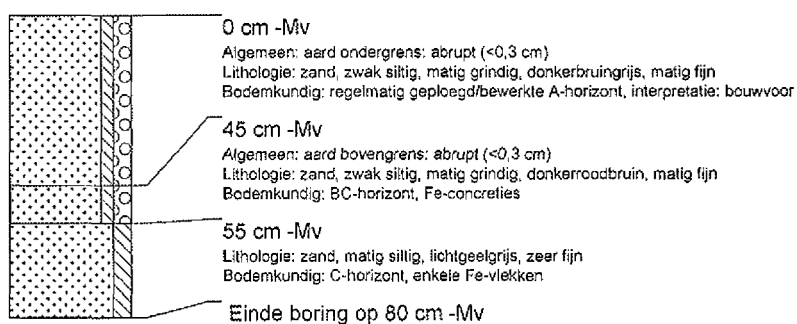
boring: PAWN-11

beschrijver: DAK, datum: 13-4-2007, provincie: Overijssel, gemeente: Steenwijkerland, plaatsnaam: Paasloo, opdrachtgever: Villapark de Weerribben, uitvoerder: RAAP Oost

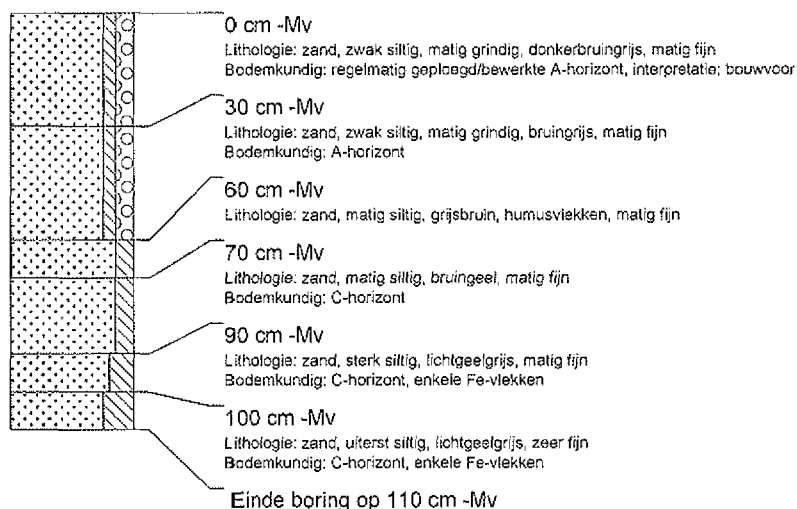
boring: PAWN-12

beschrijver: DAK, datum: 13-4-2007, provincie: Overijssel, gemeente: Steenwijkerland, plaatsnaam: Paasloo, opdrachtgever: Villapark de Weerribben, uitvoerder: RAAP Oost

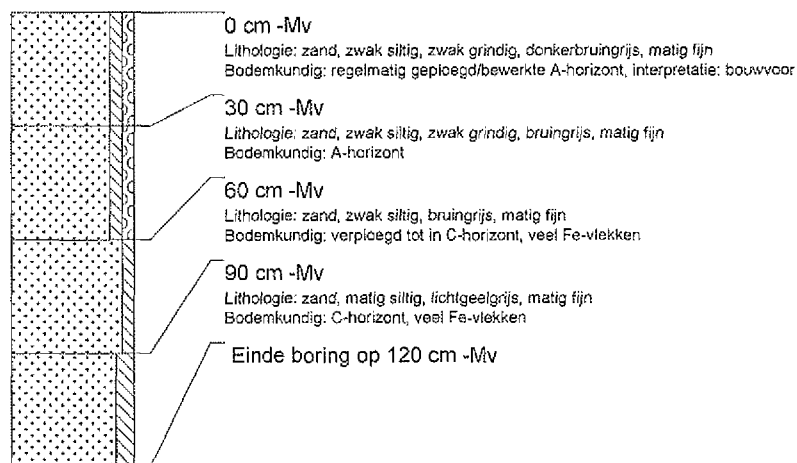
boring: PAWN-13

beschrijver: 110, datum: 13-4-2007, provincie: Overijssel, gemeente: Steenwijkerland, plaatsnaam: Paasloo, opdrachtgever: Villapark de Weerribben, uitvoerder: RAAP Oost

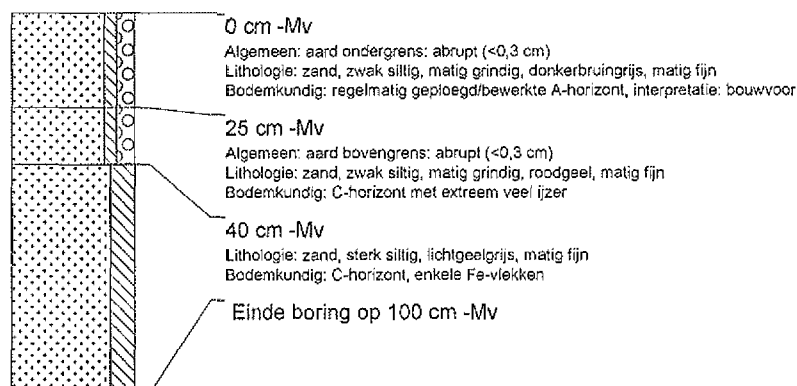
boring: PAWN-14

beschrijver: DAK, datum: 13-4-2007, provincie: Overijssel, gemeente: Steenwijkerland, plaatsnaam: Paasloo, opdrachtgever: Villapark de Weerribben, uitvoerder: RAAP Oost

boring: PAWN-15

beschrijver: DAK, datum: 13-4-2007, provincie: Overijssel, gemeente: Steenwijkerland, plaatsnaam: Paasloo, opdrachtgever: Villapark de Weerribben, uitvoerder: RAAP Oost

boring: PAWN-16

beschrijver: DAK, datum: 13-4-2007, provincie: Overijssel, gemeente: Steenwijkerland, plaatsnaam: Paasloo, opdrachtgever: Villapark de Weerribben, uitvoerder: RAAP Oost

